"ෆන්" පිටුවෙන් එළියට ආ

ලෝකයේ පළමුවැනි හරස්පද ප්‍රහේළිකාව

නිල්යා කාරියවසම්

මේ සටහන කියවන ඔබත් සමහර විට හරස්පද ප්‍රහේළිකා පිළිබඳ ඉතාමත් උනන්දුවෙන් පසුවෙන්නකු වන්නට පුළුවනි. ඉතිං වයස් බේදයන් නැතුව බාල තරුණ මහලු කාගෙත් ආදරයට පත් වුණු හරස්පද ප්‍රහේළිකාවේ ආරම්භය ගැනයි මේ කියන්න යන්නේ.

කෙනෙකුට මේ හරස්පද ප්‍රහේළිකා කාලය නිකරුණේ කා දමන වැඩක් ලෙස පෙනෙන්ට පුළුවන්. හැබැයි ලොව පළමු හරස්පද ප්‍රහේළිකාවේ සොයා ගත් ආතර් වේන් ට (Arthur Wynne) නම් අත්තෙන්ම එය අලුත් අත්දැකීමක් වුණා.

වේන් වැඩ කළේ නිව්යෝක් වර්ල්ඩ් (New York World) පුවත්පතේ. ඔහුට පැවරුණු කාර්යය වුණේ විනෝදය පිණිස පළවන සතියේ චිත්‍රකතා සහ ප්‍රහේළිකා පිටුව සකස්කිරීමයි. මුල් වරට 1913 දෙසැම්බර් 21 වන දින නත්තල් කලාපය වෙනුවෙන් ඔහු සකස් කළ පළමු හරස්පද ප්‍රහේළිකාව ලෝකයේ බොහෝ මිනිසුන් අතර මහා පෙරළියක් ඇති කරනු ඇතැයි ඔහු කිසි ලෙසකින්වත් බලාපොරොත්තු වුණේ නැහැ.

මුල් කාලයේදී මේ චිත්‍රකතා සහ ප්‍රහේළිකා පිටුව සැරසුණේ බොහෝමයක් වචන වතුරශ්‍ර, සැඟවි වදන්, අතුරු පෙරළි හෝ තිත් ඉරි යාකරන සිතුවම් වැනි දේවල් වලින්. එහෙත් නත්තල් කලාපය වෙනුවෙන් අලුත් යමක් ඉදිරිපත් කරන්නට ආතර් වේන් ට ඕනෑ වුණා. ඒ අනුව මුලින්ම දියමන්තියක හැඩයැතිව ඉරි ඇඳ සකස් කළ ඔහු පුවත් පිටුවේ නම වූ "ෆන්" (Fun) යන්න පළමු හරස් කොටු පෙළෙහි ලිව්වා. ඒ අනුව ඉතිරි කොටු පිරවීමට පහසු වන පරිදි වචන ආරම්භයේ එන පළමු කොටුවත් අවසාන කොටුවත් ඔහු අංකනය කළා. ඉන්පසු ඒ ඒ අංකයට අදාල වචනය සොයා ගැනීම පහසු වෙන පරිදි ඉගි සහ පැහැදිලිකිරීම වෙන වෙනම ලියා තැබුවා. ඊළඟට ඔහු කළේ ප්‍රහේළිකාව විසඳීමට අදාල උපදෙස් ලෙස "පහත ඇති ඉගි සහ අරුත් වලට එකඟ වන වචන ඇසුරින් කුඩා කොටු පුරවන්න" යන්න ඇතුලත්ව එය මුද්‍රණය කිරීමයි. ඉතිං ඔන්න මහොමයි මුල්ම හරස-පද ප්‍රහේළිකාව ඇරඹුණේ.

මේ අලුත් ප්‍රහේළිකාව මිනිසුන් අතර ඉතා ඉක්මනින් ප්‍රසාදයට පත් වුණා. ඒ නිසාම සෑම සතියකම පුවත් පත මෙවැනි ප්‍රහේළිකා වලින් සැරසෙන්නට වුණා. මුලින්ම එය පළවුණේ "වර්ඩ්"ක්‍රොස්" නමින් වුනත් සති කිහිපකට පසුව එය "ක්‍රොස්"- වර්ඩ්" (Cross- Word) බවට පෙරළුණා.

ඒ වීතරක් නෙමෙයි, විවිධ හැඩයන් සහ වෘත්තාකාර හරස් පද ප්‍රහේළිකා ගැනත් ආතර් වේන් දිගින් දිගටම පර්යේෂණ වල නියැලුණා. එහෙත් අවසානයේ වඩා සුදුසු හැඩය ලෙස වේන් තෝරා ගත්තේ සෘජුකෝණාස්‍රාකාර හැඩයයි. ඉන් පසු තවවන වතාවක් "ක්‍රොස්-වර්ඩ්" යන වචනය මධ්‍යයේ ඇති කුඩා හරස් ඉර අතැර එය "ක්‍රොස්වර්ඩ්" (Crossword) ලෙස නම කෙරුණා.

මුල්කාලයේදී පාඨකයෝ බොහොම උනන්දුවෙන් තමන් නිර්මාණය කළ හරස් පද ප්‍රහේළිකා නිව්යෝර්ක් වර්ල්ඩ් පුවත්පතට එවන්නට පටන් ගත්තා. ඒ වගේම 1914 පෙබරවාරි මාසය තෙක් පාඨක නිර්මාණ දිනපතා පුවත්පතේ පලවෙන්නට වුණා. එහෙත් හදිසියේ දිගින් දිගටම ඇතිවෙන්නට පටන් ගත් ඇකුරු ඇමිණීමේ දෝෂ හේතුවෙන් හරස්පද ප්‍රහේළිකා පල කිරීම සම්පූර්ණයෙන්ම නවතා දමන්නට පුවත්පතට සිදුවුණා.

හරස් පද ප්‍රහේළිකා පළ නොවීම සම්බන්ධයෙන් හදිසියේම විශාල පාඨක අප්‍රසාදයක් වර්ධනය වෙන්නට පටන් ගත්තා. ඒ අනුව සතියක පමණ කාලයකින් පසුව නැවතත් හරස්පද ප්‍රහේළිකා පළ කිරීමට පුවත් පත තීරණය කළා.

පුදුමයකට වගේ ඒ වන විටත් හරස්පද ප්‍රහේළිකාවේ ජනප්‍රියත්වය ගිනිපෙත්තේම තිබියදීත් නිව්යෝර්ක් පුවත්පතෙහි හැර අන් කවර තැනක වත් ඒවා පල වී තිබුණේ නෑ. ඉන්පසු 1924 දී කොලම්බියාවේ පුවත්පත් කලාව පිළිබඳ වූ පාසලකින් උපාධිය ලැබූ ඩික් සයිමන් (Dick Simon) සහ ලින්කන් ෂුස්ටර් (Lincoln Schuster) එක්ව ගුන්ථ ප්‍රකාශන ආයතනයක් ආරම්භ කළා. ඒ කාලයේදී පළකිරීමට සුදුසු ගුන්ථයක් සොයාමින් සිටියදී හමයි නිව් යෝර්ක් පුවත්පත විසින් පළකල මේ හරස්පද ප්‍රහේළිකා පිළිබඳ ඔවුන්ට දැන ගන්නට ලැබෙන්නෙ. ඒ අනුව ඔවුන් ලොව පළමු වරට හරස්පද ප්‍රහේළිකා සියල්ල එක් කොට ගුන්ථයක් ලෙස මුද්‍රණය කළා. ඒ වගේම කිසිවෙක් නොසිතූ විරූ අති විශාල පාඨක ප්‍රසාදයක් දිනාගන්නටත් එයට හැකි වුණා. ඔන්න මහොමයි හරස්පද ප්‍රහේළිකා ලොව වටා අස්සක් මුල්ලක් නෑර පැතිරිම ආරම්භ වුණේ.

මේ තියෙන්නෙ ආතර් වේන් හැදුව පළමුවැනි ප්‍රහේළිකාව*

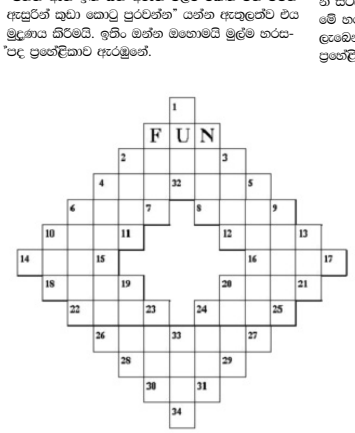

2-3.	What bargain hunters enjoy.	6-22.	What we all should be.
4-5.	A written acknowledgment.	4-26.	A day dream.
6-7.	Such and nothing more.	2-11.	A talon.
10-11.	A bird.	19-28.	A pigeon.
14-15.	Opposed to less.	F-7.	Part of your head.
18-19.	What this puzzle is.	23-30.	A river in Russia.
22-23.	An animal of prey.	1-32.	To govern.
26-27.	The close of a day.	33-34.	An aromatic plant.
28-29.	To elude.	N-8.	A fist.
30-31.	The plural of is.	24-31.	To agree with.
8-9.	To cultivate.	3-12.	Part of a ship.
12-13.	A bar of wood or iron.	20-29.	One.
16-17.	What artists learn to do.	5-27.	Exchanging.
20-21.	Fastened.	9-25.	To sink in mud.
24-25.	Found on the seashore.	13-21.	A boy.
10-18.	The fibre of the gomuti palm.		

4 වන පිටෙන්

සමග එක් වී සරසවි මුදල් ඉපයීමට ගොස් මේ ක්ෂේත්‍රය ව්‍යසනයක් කර ඇත. මේ විනාශයේ ප්‍රතිපත්තිවල සිටම තිරවද්‍ය විය යුතුය. මෙය පිළිසකර කිරීමට රාජ්‍යයට කිසිදා අවශ්‍ය නොවනු ඇත. මක්කිසාද මේ හරහා බොහෝ භාව විවේචන, රැවටීම්, අසහනය දුරු කිරීම්, වෙළෙඳ අවකාශ පැතිරීම්, ජනතා ආතතිය මැඩලීම් ලියව් ඇති බැවිනි. එහෙත් මේ සම්බන්ධ සියලු ආවරණය අතැඹුලක් සේ දන්නා සරසවි ඇදුරු සටන සංවේදී විය යුතු පාඨයක් ලෙස බාහිර උපාධිය විඥපනය කළ මනාය. එම අවබෝධය හරහා මැදිහත්වීම වැටී ඇත.

පාසල් අධ්‍යාපනයේ භූමිකාව

ලාංකික පාසල් අධ්‍යාපනය අඳුරු අගාධයක් බව කීමට බිය විය යුත්තේ ඇයි? ඇඳුරු අරගලය පාසල් පද්ධතිය හා එහි අධ්‍යාපන බේදවාචකය පිළිබඳ සවිඥානික විය යුතුය. සරත් විජේසූරිය මේ පිළිබඳ සක්‍රියව සටන් කරන්නේ කාලයක සිටය. සියලුම රජයේ පාසල්වල පාහේ ඉතාම නරක ලෙස විවිධ තේමා යටතේ මව්පියන්ගෙන් මුදල් අය කරයි. ඒ ඒ පංතිවලින් දිය යුතු මුදල නියම කර ඇත. මගේ දරුවා වෙනුවෙන් වාර ගණනාවක් මම මේ මුදල් ගෙවා ඇත්තෙමි. විදුහල්වල පරිපාලනය, අතඟොස්සක් මව්පියන් සමග සියලුම දෙනාට බලපාන තීරණ ගනියි. පාසල දියුණු කිරීම, ඇපකැප වීම ආදී අලංකාර අතර මව්පියෝ රවටති. සිසුන්ගේ හා ගුරුභවතුන්ගේ ඥානය, රසඥතාව තදින් පිරිහීමට නිදසුන් බහුලය. මේ සියලුම දෙනා මව් කුලකයේ රූපවාහිනී සංස්කෘතියේ සාමාජිකයෝ වෙති. විදුහල්පති සේවා දේපාලනයේ ගොදුරු බිම්ය. පහළ පංතිවල ගුරුභවතකු විදින බේදය ඉමහති. අවිවේකය, පංතියක අධික සිසු තදබදය, අවම පහසුකම්, වාර තුනෙහි ක්‍රීඩා හා උත්සව මේලා, සැණකෙළි, මැතිවරණ ආදියෙන් උපදින පීඩනය, ගුරු අත් පොත්, මෙවලම්, පෙළ පොත් ගිනය මේ අය පළෙන කරුණු කිහිපයකි. සිංහල බදු විෂයක උ/පෙළ නිර්දිෂ්ට ගුන්ථ යනු අවරසිකත්වය පැළ කෙරෙන තිරර්ථක ගොදුරකි. එම කෘති නියම කෙරෙන ව්‍යාපෘති කුප්‍රකටය. තාක්ෂණික ලෝකයක භාෂා ශාස්ත්‍ර රැක ගැනීම කෙරෙහි උපක්‍රමශීලීව හා බුද්ධිමත්ව කල යුතුද? පාසල් විභාග, පිළිතුරු පත්‍ර ඇගයීම, ලකුණු පටිපාටි ඇතුළු විභාග දෙපාර්තමේන්තුව සම්බන්ධ ක්‍රියාදාමය ඇසුරින් දශකයක් පුරාම අද්දැකීම් ලෙස ලඳුයේ වෙගෙස හා පිළිකුල පමණි. විභාග ප්‍රතිඵල සම්බන්ධව විනිවිද භාවය බිඳ දමා දරුවන්ට ආදර නොකරන රජයක් මෙරට ඇති බව මේ වන විට ඔප්පු කර ඇත. හෑසූ කණින් සිටින දරුඳු ඇමතිවරුන් මැද මව්පියන් ඇස් ඇරිය යුතුය. දරුවන් හා ගුරුභවතුන් ගොඩනැගිය යුතුව ඇත. එය ශිෂ්ටාචාරයක් තරම් පෘථුල වුවද සරසවි ඇඳුරන්ට ඊට නායකත්වය දිය නොහැකිද?

පුරවැසි භූමිකාව

මෙරට වාසය කරන ජනතාවට පුරවැසි නාමය භාවිත කළ හැකි ද යන පැනය අබිමුව වෙරි නොවී සාවධාන වීමට කාලය පැමිණ ඇත. පුරවැසියන් ක්‍රමිකව යටත් වැසියන් සහ පාරිභෝගික රැළක් බවට පත් කරමින් සිටින්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ පමණක් නොවේ. මෙය ධනවාදයේ පාරිභෝගික කාර්තුවක * ඉතිහාසයේ කිසිදු කලෙක නොතිබී ලෙස ජනතාව නිද්‍රාශීලී කර වාසනයට අනුමැතිය ගන්නා අධික පාරිභෝජනයක ගිල්වා දමා ඇති යුගයකි. ජනමාධ්‍ය මෙහෙයුම්වල ගොදුරු වන ජනතාව තමන්ගේ අදේශපාලනික ශරීර සුඛ විහරණය පතා දිය කර හරිති. අප මෙතෙක් සාකච්ඡා කළ විභවයන් දරා සිටින්නේ මෙකී ජනතාවය. ජනතාවගේ විනාශය පවා ආශිර්වාදයක් ලෙස තිළිණ කිරීමට මේ ධනේන්වරය දනියි. ඒ සඳහා ජනමත නිර්මාණය කරන කුලීකාර කලාකරුවන් සහ ව්‍යාප් බුද්ධිමතුන් වහා අනාවරණය කළ යුතුය. එය ඉතාම දුෂ්කර වුවද කළ යුතු කාර්යයකි. දේශපාලනය කළ හැක්කේ පුරවැසියන් සමග විනා පාරිභෝගිකයන් සමග නොවේ. සරසවි ඇඳුරු මඩුලු විදි බටුයේ මේ වඩද අප ජනතාවට කියා දීමට විය යුතුය. ප්‍රබල මතයක් නොදරන මේ පුරවැසියා බියට පත්කර මැතිවරණ දිනූ ඉතිහාසය වෙනස් කිරීම තුළ මිස අන්මගක විසඳුම් නැත. නෙළුම් පොකුණ හඳා, කුමාරස්වාමි උදුරා, අතිංසකයන්ගේ ආරාමය ඩෝසර් කර ඊට ජන අනුමැතිය ලබන්නේ විඳුලි වේගයෙනි. එහෙත් එය සත්‍ය අනුමැතිය නොවේ. අනුමැතියක් සේ ඇඟවෙන්නකි. සත්‍යය දැන ගැනීමට, මනුෂ්‍යයෙකු සේ දිවි ගෙවීමට මනුෂ්‍යයා තුළ ඇති උනන්දුව මගින් ලක්වැසියා දුෂ්කරව වුවද අවදි කළ මනාය. අප 6% පිරිවැසියක් අධ්‍යාපනයට ඉල්ලා සිටින්නේ මේ පුරවැසියන්ගේ දූ දරුවන්ට ය. ඒ පිළිබඳ සාවධාන වීම ද පුරවැසියාගේ වගකීම නොවන්නේ ද?

විශ්වාසයේ භූමිකාව

විශ්වාසය පිහිටුවාලීම යනු දුෂ්කර ම ප්‍රයත්නය යි. ඊට හේතුව නම් පූර්වගාමීන් විසින් රැවටීම උපරිම කොට ජනතාව විඩාවට පත්කර අවසාන වීමයි. ඇඳුරු සටන දුර්වල කිරීමට රජයක් සතුව ඇත්තේ ඔවුනට ආවේණික අපි නොව ධනවාදයට ආවේණික අපිය. ඇතැම් විට සත්‍යග්‍රහණය පිණිස ඉඳ ගන්නා සරසවි සිසුවා පසය දෙකක මුරය ගෙවන්නේ ජංගම දුරකථනයේ ගැඳිගෙනය. බේදවාදකය එය නොවේද? ලංකාවේ තිබෙන ධනවාදය මවක් පියෙක් නැති අවජාතක එකක් යැයි කී ඩෙස්මන්ඩ් මල්ලිකාරච්චි ලමිතිස්සුන්ට කඳුළු එන්න ඕන, අද මිනිස්සුන්ට කඳුළු නැහැ. අසූවිධි මුතුයි විතරක් තියෙන මිනිසුන් ගොඩනැගෙන පසුබිම අන්තිම බරපතළයි.ල (රාවය* 2011/11/20) යනුවෙන් ද ලියයි. සරසවි ගුරු, සිසු, පුරවැසි සැම තුළ කඳුළු නැති දසඤ්, නිර්මාණය වීමේ වාසිය ගසා කන්නේ රජය ය. එහෙත් මෙය පිළිසකර කර ගැනීම මිස මගක් ද නැත. සරසවි ඇඳුරන් විදියට බැස ගෙන් ගෙට යන්නේ ද විශ්වාසයේ භූමිකාව ආයාචනා කරමිනි. සියලුම රාජ්‍ය සරසවි පාහේ මේ වන විට උණුසුම් ව එක් වී සිටියි. එසේම අබණ්ඩ වර්ජනය අවසන් වී සරසවි ක්‍රියාකාරී වුවද මෙතරම් පමා වී දැඳිවූ ප්‍රදීපය රැක ගැනීමේ වගකීම ද අප සතුය සිරිලක ලඳැනුම් කේන්ද්‍රයක්ල කිරීමේ විශ්වාසය ඒ තුළ ඇත. ආණ්ඩුවේ ව්‍යාප්, රැවටිලිසහගත වදනක රැඟෙනවාට වඩා ලඳැනුම් කේන්ද්‍රයල යනු අප ද පැතූ ඉලක්කය නොවේ ද? රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය අපට පිරිනැමූ අධ්‍යාපනය, දෘෂ්ටිය හා ධෛර්යය අපගේ දරුවන් උදෙසා එය සුරැකීමට ද දෘෂ්ටිය සපයනු ඇත. විශ්වාසය හා ධෛර්ය එතැනදී අප හැර නොයනු ඇත.

වෘත්තීය සංගම් භූමිකාව

විශ්වවිද්‍යාලයීය ආචාර්යවරුන්ගේ සමිති සම්මේලනය මේ සටනට සපයා ඇත්තේ වානේ වන් නායකත්වයකි. එහි ඉතිහාසය තුළ ගැබ් වන අද්දැකීම් සියල්ල වෘත්තීය සටන් ලෙස සුන්දර ඒවා ද නොවේ. පාවා දීම්, රැවටීම් ද දරන එහි, අප දකින පුනර් ජන්මයෙන් පසු වැටුප් ඉල්ලීම්වලට ලඝු නොවූ මේ ව්‍යාප්ත සටන මෙලෙවෙනු පෙනෙයි. වැටුප යනු මෙහි ප්‍රධාන අංගයක් වීම වැලැක්වීමට ද නොහැක. මක්කිසාද මේ බුද්ධිමත් පිරිස සිය දැනුම තරගකාරී සහ ජාත්‍යන්තර අගයක රඳවන බැවිනි. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලයන් වෙත දළ ජාතික නිමවුමෙන් 06% ක වෙන් කිරීමක් ඉල්ලා සිටින ප්‍රධාන සටන් පාඨය තුළ ගුරු * සිසු අනධ්‍යයන හා පරිපාලන යන ක්ෂේත්‍ර සියල්ල ප්‍රශස්ත සහ ආකර්ෂය කරගැනීමේ උත්සාහය ද රැඳී ඇත. එසේම අනාගතය පිණිස සරසවි පද්ධතියේ සිටින උපදේශකවරුන් සහ විශ්වවිද්‍යාලයීය ප්‍රතිපාදන කොමිසම මගින් පාලනය නොවන බෞද්ධ හා පාලි බදු සරසවිවල ආචාර්යවරුන්ගේ ශක්තියද මිට අවශ්‍ය වේ. ඒ හුදු සත්‍යග්‍රහ හෝ වර්ජන සඳහා නොවේ. මේ සටන අනාගතයේ දිනෙක කුමන රජයක වුවද දෛනික වගකීම බවට පත්විය යුතු බැවිනි. එහි සියලු සාමාජිකත්වය එක ධජයක විසිම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිදහස් අධ්‍යාපනය වැනසීම වත්මන් රජයේ කේවල ප්‍රාර්ථනයක් ලෙස නොව ලිබරල් ධනවාදයේ තාර්කික අභියෝගය ලෙස වටහා ගත යුතුව ඇත. එම සැබෑ සතුරා සමග කළ යුතු සටන උපක්‍රමශීලී, ශක්තිමත් මෙන්ම දුෂ්කර අභ්‍යාසයක් ද වනු ඇත.

සමාලෝචනය

ගැඹි තවලමක අවසන් ඔටුවාට පැවරෙන්නේ සරල සුගම කටයුත්තක් නොවේ. ඉදිරියෙන් ගිය ආටෝපවත්, ජනප්‍රිය හා කෝම්ළ බොහෝ දෙනා * බොහෝ දේ මග දමා ගොස් ඇති බැවිනි. අපේ වැඩිහිටි පරපුර ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධව දැඩිත මතය හා කළ කී දේ අද්‍යතනයෙහි ගිලෙන නැවක් අපට දායාද කර ඇත. අධ්‍යාපනය පමණක් නොව ජීවත් වන හැම තත්ත්පරයක්ම අද ශ්‍රී ලාංකිකයාට බරකි. සැඟ වූ ගිනි පුපුරාකි. මේ අසහනයන් ගිසි කල පිපිරි යන විට ගෙවීමට සිදුවන වන්දිය තිස් අවුරුදු යුද්ධයට ද සම නොවනු ඇත. අසහනයෙන් සහ කෝපයෙන් සිටීම වැදගත් නොවන අතර විරෝධය කළමනාකරණය කළ හැකි පදනමක් අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. රාජ්‍ය අධ්‍යාපනය රැක ගැනීම උදෙසා නැගී සිටි සරසවි ඇඳුරු සංහතිය ඒ සඳහා ප්‍රශස්තම සරවකය වේ. මේ පරපුරට අධ්‍යාපනය සුරැකීම පැවරෙන්නේ තවත් අගාධගත ජනතා විභවයන් රැසක් ද සංස්ලේෂී වූ සංකීර්ණ සමාජ ව්‍යාපාරයක රැවගුණ හා බර ද සමගය. ලූවී අල්තුසර් නම් විශිෂ්ටයා වරෙක මෙසේ ලිව්ය. ඉගෙනීම සම්බන්ධයෙන් ඉතිහාසය විසින් තමාට ශේෂ කරදී ඇති ඉතා ස්වල්ප වූ අවි කිහිපය, තමා ගොදුරු කර ඇති දෘෂ්ටිවාදය * පද්ධතිය හා ප්‍රායෝගික ක්‍රියාවට එරෙහිව අතිශය දුෂ්කර වූ කොන්දේසි මත වුව ද පිහිටා පාවිච්චි කිරීමට උත්සුක වන්නා වූ ගුරුවරයා එක් ආකාරයක විරයෙක් ද වන්නේය. සරසවි ඇඳුරු සටනේ ඉදිරිය වැටී ඇත්තේ දුෂ්කර වූද අපගේ දේශය සම්බන්ධ අනුරාගී වූද මාවතකය.

උපුටාගැනීම - බුන්ඩි ඩොට් කොම්